

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2013

1308/2013

Valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2013

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään metsälain (1093/1996) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *rinnankorkeudella* 1,3 metrin korkeutta maanpinnan tasosta tai puun syntypisteestä;
- 2) *keskiläpimitalla* metsikön puiden läpimittojen keskiarvoa, joka on laskettu puiden pohjapinta-aloilla painotettuna ja jossa puun läpimitalla tarkoitetaan rinnankorkeudelta kuoren päältä kohtisuorassa puun pituusakselia vasten mitattua läpimittaa ja pohjapinta-alaalla metsikön elävien puiden rinnankorkeudelta mitattujen kuorellisten poikkileikkauksen pinta-alojen summaa;
- 3) *kasvatuskelpoisella puulla* metsälain (1093/1996) 8 a §:ssä tarkoitetun puulajin latvukseltaan elinvoimaista puuta, jossa ei ole vaurioita ja jonka rinnankorkeusläpimitta on vähintään seitsemän senttimetriä;
- 4) *hyväksyttävällä taimella* sellaista metsälain 8 a §:ssä tarkoitetun puulajin latvukseltaan elinvoimaista ja vaurioitumatonta tainta, joka on pienempi kuin kohdassa 3 tarkoitettu kasvatuskelpoinen puu;
- 5) *runkoluvulla* metsikön kasvatuskelpoisten puiden lukumäärää hehtaarilla;

6) *kangasmaalla* kasvupaikkaa, jossa kivennäismaa on lähempänä kuin 30 senttimetrin syvyydellä maanpinnasta;

7) *turvemaalla* kasvupaikkaa, jossa kivennäismaa on vähintään 30 senttimetrin syvyydellä;

8) *pohjoisella Suomella* Lapin maakunnan sekä Kuusamon, Pudasjärven, Taivalkosken, Hyrynsalmen, Puolangan ja Suomussalmen kuntien muodostamaa aluetta, johon sisältyy saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitettu saamelaisten kotiseutualue;

9) *keskisellä Suomella* Keski-Pohjanmaan maakunnan, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueilta muiden kuin pohjoiseen Suomeen kuuluvien kuntien, Pohjois-Karjalan maakunnan alueelta Juuan, Ilomantsin, Lieksan, Nurmeksen ja Valtimon kuntien, Keski-Suomen maakunnan alueelta Pihtiputaan, Kinnulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Pohjois-Savon maakunnan alueelta Kiuruveden, Vieremän, Sonkajärven ja Rautavaaran kuntien muodostamaa aluetta;

10) *eteläisellä Suomella* Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Päijät-Hämeen, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Etelä-Karjalan, Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Etelä-Savon maakuntien sekä Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen ja Pohjois-Savon maakuntien alueilta muiden kuin keski-Suomeen kuuluvien kuntien muodostamaa aluetta.

2 luku

Puunkorjuun toteutus

2 §

Kasvamaan jätettävän puuston määrä

Kasvatushakkuun jälkeen metsikössä on oltava vähintään liitteen A- tai B-kohdan mukainen määrä kasvatuskelpoista puustoa. Liitteen A- tai B-kohdan mukainen puuston määrä arvioidaan koko käsittelyalueelta. Puunkorjuuta varten tehdyt ajourat sekä ojat ja ojalinjat luetaan metsikön pinta-alaan kasvatuskelpoisen puuston määrää mitattaessa.

Ojitetulla turvemaille kasvatuskelpoisen puuston määrä voi kasvatushakkuun jälkeen olla liitteen A- tai B-kohdan määrää enintään 20 prosenttia alhaisempi.

Liitteen A- tai B-kohdan mukainen kasvatuskelpoisen puuston vähimmäismäärä voidaan kasvupaikan kallioisuuden tai muun erityisen syyn vuoksi alittaa. Tällainen erityinen syy on esitettävä metsälain 14 §:ssä tarkoitettussa metsänkäyttöilmoituksessa.

Metsälain 5 b §:ssä tarkoitetuissa erityiskohteissa toteutetussa puunkorjuussa käsittelyalueilla kasvatuskelpoisen puuston vähimmäismäärä määritetään käsittelyalueen käytötarkoituksen, kasvupaikan ja kasvatettavien puulajien ominaisuuksien mukaan.

3 §

Kasvamaan jätettävän puuston jakautuminen

Kasvatushakkuu on tehtävä siten, että kasvatushakkuun jälkeen käsittelyalueelle jäävä kasvatuskelpoinen puusto on luontaiset kasvulosuhteet huomioiden tasaisesti jakautunut. Käsittelyalueen sisällä voi kuitenkin olla tasaisesti jakautuneena enintään 0,3 hehtaarin yhtenäisiä alueita, joilla on vähän tai ei lainkaan kasvatuskelpoista puustoa tai joilla ei ole 11 §:n 2 momentin mukaisesti taimikkoa.

4 §

Puuston laadun arviointi

Kasvatushakkuussa on ensisijaisesti jätettävä kasvamaan hyväkasvuisia ja -laatuisia

puita. Elinkelvottomia ja jäljempänä 5 §:ssä tarkoitettuja vaurioituneita puita ei lueta kuuluviksi kasvatuskelpoiseen puustoon.

5 §

Korjuuvauriot

Puu katsotaan korjuun seurauksena vaurioituneeksi, jos kasvatuskelpoisen puun puuainainen on rikkoontunut tai puun kuori on vaurioitunut yhdestä tai useammasta kohdasta rinnankorkeuden alapuolella yhteensä yli 12 neliösenttimetrin tai koko rungon alueella yhteensä yli 30 neliösenttimetrin laajuudelta. Juurivaurioita arvioidessa otetaan huomioon vain yli kahden senttimerin paksuiset juuret, jotka ovat enintään yhden metrin päässä rungon keskipisteestä.

Kasvatushakkuiden ja erityiskohteissa toteutettujen hakkuiden puunkorjuussa käsittelyalueelle jäävän puuston vaurioprosentti ei saa ylittää 15 prosenttia puunkorjuun jälkeen. Puuston vaurioprosentti lasketaan 1 momentin mukaisten vaurioituneiden puiden runkoluvun ja kaikkien runkolukuun luettavien puiden, johon luetaan myös korjuussa vaurioituneet puut, suhteena.

Kasvatushakkuissa ja erityiskohteissa puunkorjuun aiheuttamien urapainaumien keskimääräinen osuus ei saa ylittää kangasmaalla 20 prosenttia ja turvemalla 25 prosenttia käsittelyalueen ajourien kokonaispituudesta. Urapainaumaksi katsotaan kangasmaalla yli metrin pituinen ja kenttäkerroksen alareunasta laskettava yli 10 senttimetriä syvä painauma. Turvemalla urapainaumaksi katsotaan yli metrin pituinen turpeeseen leikkautunut yli 20 senttimetrin syvyinen painauma.

6 §

Vähätuottoisille ojitetuille turvemaille jätettävä puusto

Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi vähätuottoisille ojitetuille turvemaille on jätettävä vähintään 20 runkoa hehtaarille.

7 §

Ennallistamisen hyväksyminen

Alun perin avointa tai harvapuustoista

suota taikka perinneympäristöä ennallistettaessa maanomistajan tai hallinto-oikeuden taikka muun sellaisen erityisen oikeuden haltijan tai hänen valtuuttamansa on toimitettava Suomen metsäkeskuksen alueyksikölle tai toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen metsänkäyttöilmoituksen jättämistä ennallistettavaa aluetta koskevat aiemmat asiakirjat, joilla voidaan varmistaa ennallistettavaksi ilmoitettavan alueen aiempi tila, ja selvitys suunnitelluista toimenpiteistä ennallistamisen toteuttamiseksi.

3 luku

Uudistamisvelvoite

8 §

Luontaisen uudistamisen edellytykset

Luontaisessa uudistamisessa alueella on oltava puuston, maaperän ja pintakasvillisuuden perusteella ennalta arvioiden riittävät edellytykset hyväksyttävien taimien syntymiselle luontaisesti. Lisäksi luontaisen uudistamisen edellytyksenä on, että uudistettavalla alueella tai sen reunalla kasvaa riittävästi siemeniä tuottamaan kykeneviä kasvatuskelpoisia puita tai että uudistettavalla alueella on riittävästi uudistushakkuussa säilyviä, hyväksyttäviä taimia.

Haapa- ja hybridihaapametsikkö voidaan uudistaa luontaisesti juurivesoista.

Jos luontainen uudistaminen perustuu reunametsän siementävään puustoon eikä uudistettavalla alueella ole valmiiksi riittävästi uudistushakkuussa kasvatuskelpoisena säilyvää taimiainesta, luontaisesti uudistettava alue voi ulottua enintään 50 metrin etäisyydelle reunametsästä.

Jos uudistushakkuun jälkeen 1—3 momentissa tarkoitetut luontaisen uudistamisen edellytykset eivät täyty, käsittelyalueelle on tehtävä metsälain 2 a §:ssä tarkoitettu viljely.

9 §

Kohtuulliset toimenpiteet taimikon aikaansaamiseksi

Jos turvemaan vesitalous on uudistushakkuun vuoksi siinä määrin muuttunut, että se

vaarantaa metsälain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun taimikon aikaansaamisen, mainitun lain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin kohtuullisiin toimenpiteisiin kuuluu tällöin myös vesitalouden järjestely.

Metsälain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetuksi taimikon perustamista haittaaviksi puiksi tai pensaiksi katsotaan havupuuvaltaisissa taimikoissa siemen- ja vesasyntyiset lehtipuiden taimet, jotka haittaavat taimikon jatkokehitystä. Taimikon perustamista haittaaviksi puiksi tai pensaiksi ei kuitenkaan katsota uudistettavalle alueelle jätettäviä verhopuita, ylispuita, luonnon monimuotoisuutta tai maisema-arvoja säilyttäviä jaloja lehtipuita ja vanhoja yksittäisiä puita tai niiden muodostamia puuryhmiä, lahopuita, katajia, kasvatuskelpoisten puiden ryhmiä taikka enintään viiden aarin kokoisia riistatiheiköjä.

10 §

Uudistamisvelvoitteen määräajat

Metsälain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu taimikko on saatava aikaan:

- 1) suojametsäalueella sekä sen lisäksi kokonaisuudessaan Inarin, Kittilän, Muonion, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kuntien alueella 25 vuodessa;
- 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla pohjoisen Suomen alueella 20 vuodessa;
- 3) keskisen Suomen alueella 15 vuodessa;
- 4) eteläisen Suomen alueella 10 vuodessa.

11 §

Taimikon arviointiperusteet

Arvioitaessa sitä, täyttääkö taimikko metsälain 8 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset, on otettava huomioon uudistusalan maantieteellinen sijainti, taimikon pääpuulaji sekä uudistusalan viljavuus ja pintakasvillisuus.

Taimikossa on oltava uudistamisvelvoitteen määräajan päättymiseen mennessä riittävän tasaisesti jakautuneena hyväksyttäviä taimia hehtaaria kohden vähintään:

- 1) pohjoisen Suomen alueella:
 - a) havupuuvaltaisissa taimikoissa 1200 tainta;

b) lehtipuuvaltaisissa taimikoissa 1100 tainta;

2) keskisessä ja eteläisessä Suomessa:

a) havupuuvaltaisissa taimikoissa 1500 tainta;

b) lehtipuuvaltaisissa taimikoissa 1100 tainta.

Taimikon puulajivaltaisuus määritetään metsikkökuvioittain hyväksyttävien taimien lukumäärän perusteella.

Alle 0,5 metrin etäisyydellä toisistaan olevista hyväksyttävistä taimista vain yksi taimi voidaan laskea mukaan hyväksyttävien taimien vähimmäismäärään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua taimikon tasaista jakautumista ei edellytetä arvokkaiden ominaispiirteiden säilyttämiseksi dyynimetsissä tai harjujen paahderinteissä. Näillä käsittelyalueilla hyväksyttävien taimien hehtaarikohtainen määrä voi olla 700 tainta pienempi kuin 2 momentissa säädetty määrä.

Jos käsittelyalueella on kasvatuskelpoisten puiden muodostamia ryhmiä, niiden vaatimaa kasvualaa ei lasketa mukaan käsittelyalueen pinta-alaan hyväksyttävien taimien vähimmäismäärää laskettaessa.

12 §

Hieskoivun käyttö täydentävänä puulajina

Muilla kuin metsälain 8 a §:n 1 momentissa mainituilla kasvupaikoilla hieskoivun osuus taimikon täydentävänä puulajina voi olla pohjoisen Suomen alueella enintään 50 prosenttia ja muualla Suomessa enintään 20 prosenttia hyväksyttävistä taimista.

13 §

Metsälain uudistamisveloitteen raukeaminen

Harkittaessa, raukeaako metsälain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu metsän uudistamisveloite, on otettava huomioon, onko mainitun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettut kohtuullisiksi katsottavat toimenpiteet tehty metsänhoidollisesti oikeaan aikaan, onko niitä tehtäessä noudatettu riittävää huolellisuutta

sekä onko uudistamisen epäonnistuminen johtunut sellaisesta luonnontuhosta, johon ei ole voitu kohtuudella ennalta varautua.

4 luku

Erityisen tärkeät elinympäristöt

14 §

Erityisen tärkeiden elinympäristöjen luonnontilaisuus

Metsälain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erityisen tärkeitä elinympäristöjä pidetään luonnontilaisina tai luonnontilaisen kaltaisina, jos niiden biologisen monimuotoisuuden kannalta olennaiset ominaispiirteet ovat säilyneet aikaisemmasta ihmisen toiminnasta huolimatta tai elinympäristön käsittelyssä on noudatettu metsälain 10 a ja 10 b §:ää sekä tämän asetuksen 15 §:ää.

Metsälain 10 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja pienvesien lähiympäristöjä voidaan pitää luonnontilaisen kaltaisina, vaikka ihmisen toiminnan vaikutuksesta pienveden veden laatu on huonontunut tai virtaussuhteet ovat muuttuneet. Ihmisen toiminnan seurauksena muodostuneita pienvesiä ei kuitenkaan pidetä metsälain 10 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuina elinympäristöinä.

Metsälain 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua suoelinympäristön vesitaloutta pidetään luonnontilaisen kaltaisena, jos ojituksen vesitalouteen liittyvät vaikutukset ovat täysin poistuneet.

15 §

Erityisen tärkeiden elinympäristöjen käsittely

Puuston rakenteen ja kerroksellisuuden säilyttämiseksi poimintaluonteisissa hakkuissa on säilytettävä lajistoltaan ja ikäsuhteiltaan vaihteleva puuston rakenne. Pensas-kerroksen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi poimintaluonteisten hakkuiden yhteydessä ei saa toteuttaa käsittelyalueen raivausta.

Suoelinympäristöissä ja lehtolaukuissa

ominaispiirteet säilyttävät toimenpiteet voidaan toteuttaa vain maan ollessa jäässä.

16 §

Markkinakelpoisen puuston arvon määrittely

Metsälain 11 §:n 2 momentin mukaisella markkinakelpoisella puustolla tarkoitetaan metsäkiinteistöllä olevaa kasvatuskelpoista puustoa, jolle arviointihetkellä muodostuu kantohinta.

5 luku

Erinäiset säännökset

17 §

Alueellinen metsäohjelma

Metsälain 26 §:ssä tarkoitettuun alueelliseen metsäohjelmaan on sisällytettävä:

- 1) kuvaus metsien, metsätalouden ja puunkäytön tilasta sekä niiden kehittämistarpeista ja -tavoitteista;
- 2) kuvaus metsien biologisesta monimuotoisuudesta ottaen huomioon metsälain velvoitteet sekä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla muodostetut suojelualueet ja rajoitetun metsätalouskäytön piirissä olevat alueet;
- 3) tavoitteet kestävä metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitulle toiminnalle;
- 4) kuvaus metsätalouteen ja metsiin perus-

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

tuvista elinkeinoista, niiden työllisyysvaikutuksista sekä niiden kehittämistarpeista ja -mahdollisuuksista;

5) arvio ohjelman toteutumisen taloudellisista ja ympäristövaikutuksista sekä muista vaikutuksista.

Metsäkeskuksen on oltava ohjelmaa laatiessaan yhteistyössä alueen keskeisten metsätalouden toimijoiden, maakuntien liittojen, ympäristönsuojeluviranomaisten ja muiden ohjelman laatimisen kannalta tarpeellisten tahojen sekä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjien kanssa. Metsähallituksen on osallistuttava ohjelman laatimiseen hallinnassaan olevien maiden osalta.

18 §

Pienikokoisen puuston hakkuu

Jos metsälain 5 §:n mukaisissa kasvatushakkuissa puuston keskiläpimitta ennen hakkuuta on enintään 13 senttimetriä, puuston hakkuu katsotaan metsälain 14 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetuksi pienikokoisen puuston hakkuuksi.

19 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä asetuksella kumotaan metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä annettu valtioneuvoston asetus (1234/2010).

Osastopäällikkö Juha Ojala

Tässä liitteessä tarkoitetaan:

1) *tuoreella tai sitä ravinteikkaammalla kankaalla taikka niitä vastaavalla turvemaalla* käenkaali-mustikkatyyppejä, talvikkityyppejä, kurjenpolvi-käenkaalimustikkatyyppejä, kurjenpolvi-mustikkatyyppejä, kangaskorpea, mustikkatyyppejä, puolukka-mustikkatyyppejä, seinäsammal-mustikkatyyppejä tai suopursu-mustikkatyyppejä edustavaa kangasmaata taikka ruohokorpea, ruohoista sarakorpea, varsinaista lettokorpea, ruohoturvekangasta, mustikkakorpea, ruohoista sararämettä, varsinaista sarakorpea, ruohoista saranevaa, varsinaista lettorämettä, varsinaista lettoa tai mustikkaturvekangasta;

2) *kuivahkolla kankaalla tai sitä vastaavalla turvemaalla* kangasrämettä, puolukkatyyppejä, variksenmarja-puolukkatyyppejä, variksenmarja-mustikkatyyppejä tai juolukka-variksenmarja-mustikkatyyppejä edustavaa kangasmaata taikka puolukkakorpea, korpirämettä, pallosararämettä, pallosarakorpea, varsinaista sararämettä, tupasvillasararämettä, varsinaista saranevaa tai puolukkaturvekangasta;

3) *kuivalla tai sitä karummalla kankaalla taikka niitä vastaavalla turvemaalla* kanervatyyppejä, variksenmarja-kanervatyyppejä tai mustikka-kanervajäkälätyyppejä edustavaa kangasmaata taikka isovarpurämettä, tupasvillarämettä, lyhytkorsirämettä, lyhytkortista kalvakkanevaa tai varputurvekangasta.

A. Metsikön kasvatuskelpoisen puuston määrä tasaikäisrakenteisen metsän kasvatushakuun jälkeen

Kasvupaikan laatu		Puuston valtapituus metreinä				
		Alle 12	Vähintään 12	Vähintään 14	Vähintään 16	Vähintään 20
		Runkoluku kpl/ha	Pohjapinta-ala m ² /ha	Pohjapinta-ala m ² /ha	Pohjapinta-ala m ² /ha	Pohjapinta-ala m ² /ha
1	Suojametsäalue sekä Inari, Kittilä, Muonio, Salla, Savukoski ja Sodankylä	600	7	9	11	11
	Muu pohjoinen Suomi	700	8	10	12	12
	Keskinen Suomi	700	9	11	13	14
	Eteläinen Suomi	800	9	11	13	15
2	Suojametsäalue sekä Inari, Kittilä, Muonio, Salla, Savukoski ja Sodankylä	600	7	9	10	10
	Muu pohjoinen Suomi	700	8	10	11	11
	Keskinen Suomi	800	8	11	12	13
	Eteläinen Suomi	800	9	11	12	13

3	Suojametsäalue sekä Inari, Kittilä, Muonio, Salla, Savukoski ja Sodankylä	500	6	7	8	8
	Muu pohjoinen Suomi	600	7	8	9	9
	Keskinen Suomi	700	8	9	10	10
	Eteläinen Suomi	700	8	9	10	10
4	Suojametsäalue sekä Inari, Kittilä, Muonio, Salla, Savukoski ja Sodankylä	500	6	6	8	9
	Muu pohjoinen Suomi	600	7	7	9	10
	Keskinen Suomi	600	7	7	9	10
	Eteläinen Suomi	600	7	7	9	10

Ravinteisuudeltaan taulukon 1–4 kasvupaikkoja vastaavilla turvemailla sovelletaan samoja vähimmäisrajoja.

Taulukon riviotsikot:

- 1: Havupuuvaltaiset tuoreet tai sitä ravinteikkaammat kankaat
- 2: Havupuuvaltaiset kuivahkot kankaat
- 3: Havupuuvaltaiset kuivat tai sitä karummat kankaat
- 4: Lehtipuuvaltaiset kankaat

B. Metsikön kasvatuskelpoisen puuston määrä eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakuun jälkeen

Kun toteuttamistapana on metsänkäyttöilmoitukseen merkitty eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus, sovelletaan seuraavia vähimmäisrajoja.

Maantieteellinen sijainti	Tuoreet tai sitä ravinteikkaammat kankaat	Kuivahkot tai sitä karummat kankaat
	Pohjapinta-ala m ² /ha	Pohjapinta-ala m ² /ha
Suojametsäalue sekä Inari, Kittilä, Muonio, Salla, Savukoski ja Sodankylä	7	5
Muu pohjoinen Suomi	8	6
Keskinen Suomi	9	8
Eteläinen Suomi	10	9

Ravinteisuudeltaan taulukon kasvupaikkoja vastaavilla turvemailla sovelletaan samoja vähimmäisrajoja.

